

AW

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 38.171/2

DE LA SECTION DE LÉGISLATION DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par la Vice-Première Ministre et Ministre de la Justice, le 24 février 2005, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi "modifiant les articles 64 et 1476 du Code civil et l'article 59/1 du Code des droits de timbre en vue de simplifier les formalités du mariage et de la cohabitation légale", a donné le 21 mars 2005 l'avis suivant :

Comme la demande d'avis est introduite sur la base de l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 1°, des lois coordonnées sur le Conseil d'État, tel qu'il est remplacé par la loi du 2 avril 2003, la section de législation limite son examen au fondement juridique de l'avant-projet, à la compétence de l'auteur de l'acte ainsi qu'à l'accomplissement des formalités préalables, conformément à l'article 84, § 3, des lois coordonnées précitées.

Sur ces trois points, l'avant-projet appelle les observations ci-après.

Portée du projet

L'avant-projet a pour but de simplifier les formalités du mariage et de la déclaration de cohabitation légale en ne demandant plus aux citoyens de rassembler eux-mêmes tous les documents nécessaires et en confiant cette tâche à l'officier de l'état civil. En outre, le projet vise à exempter de droit de timbre les extraits et certificats établis sur la base des registres tenus par les officiers de l'état civil.

Formalités préalables

Le dossier transmis au Conseil d'État ne contient aucun accord du Ministre du Budget, alors que l'inspecteur des finances estime que la législation en projet aura une influence sur les recettes de l'État. Cette lacune devra être comblée.

Examen du projet

Dispositif

Article 2

(article 64, en projet, du Code civil)

1. Dans l'article 64, § 1er, 1°, du Code civil, le texte en projet propose de remplacer le mot "conforme" par le mot "authentique".

.../...

Le Conseil d'État n'aperçoit pas pour quelle raison ne pas maintenir l'expression "copie (certifiée) conforme" et déroger ainsi à la terminologie de l'article 45, § 1er, alinéa 5, du Code civil qui dispose que :

"Les actes inscrits dans les registres ainsi que les copies certifiées conformes à ces actes et dûment scellées font foi jusqu'à inscription de faux."

Par voie de conséquence, dans le texte du nouveau paragraphe 3, alinéas 1er et 4, de l'article 64 du Code civil, en projet, il convient de remplacer le mot "authentique" par les mots "certifiée conforme".

2. Au paragraphe 3, alinéa 4, il y a une discordance entre le texte en projet et l'exposé des motifs dans la mesure où le texte en projet vise des "motifs personnels", alors que l'exposé des motifs vise plutôt des circonstances exceptionnelles (ex : le mariage in extremis).

Plus fondamentalement, si l'officier de l'état civil ne peut imposer au futur époux de remettre la copie de l'acte lorsque les conditions prévues au paragraphe 3 sont réunies, on ne voit pas ce qui empêcherait d'accepter un tel document remis spontanément par le futur époux, quelles qu'en soient les raisons.

La chambre était composée de

Messieurs	Y. KREINS,	président de chambre,
	J. JAUMOTTE,	conseillers d'État,
Madame	M. BAGUET,	
Monsieur	J.-C. SCHOLSEM,	assesseur de la section de législation,
Madame	A.-C. VAN GEERSDAELE,	greffier.

Les rapports ont été présentés par MM. A. LEFEBVRE, auditeur et G. SCOHY, auditeur adjoint.

LE GREFFIER,

LE PRÉSIDENT,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS

AW

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 38.171/2

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 24 februari 2005 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verzocht haar, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van wet "tot wijziging van de artikelen 64 en 1476 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 59/1 van het Wetboek van Zegelrechten met het oog op de vereenvoudiging van de formaliteiten voor het huwelijk en de wettelijke samenwoning", heeft op 21 maart 2005 het volgende advies gegeven :

Aangezien de adviesaanvraag ingediend is op basis van artikel 84, § 1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, zoals het vervangen is bij de wet van 2 april 2003, beperkt de afdeling wetgeving overeenkomstig artikel 84, § 3, van de voormelde gecoördineerde wetten haar onderzoek tot de rechtsgrond van het voorontwerp, de bevoegdheid van de steller van de handeling en de te vervullen voorafgaande vormvereisten.

Wat deze drie punten betreft, geeft het ontwerp aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Strekking van het ontwerp

Het voorontwerp strekt ertoe de vormvereisten voor het aangaan van een huwelijk en voor de verklaring van wettelijke samenwoning te vereenvoudigen door de burgers niet meer te vragen om zelf alle vereiste documenten te verzamelen en door die taak toe te vertrouwen aan de ambtenaar van de burgerlijke stand. Bovendien beoogt het ontwerp de uittreksels en de getuigschriften die worden opgesteld op basis van de registers die gehouden worden door de ambtenaren van de burgerlijke stand, vrij te stellen van zegelrecht.

Voorafgaande vormvereisten

Het dossier dat is overgezonden aan de Raad van State bevat geen enkele akkoordbevinding van de Minister van Begroting, terwijl de inspecteur van financiën van oordeel is dat de ontworpen rechtsbepalingen een weerslag zullen hebben op de inkomsten van de Staat. Deze leemte behoort te worden aangevuld.

Onderzoek van het ontwerp

Dispositief

Artikel 2

(ontworpen artikel 64, van het Burgerlijk Wetboek)

1. In de ontworpen tekst wordt voorgesteld om in artikel 64, § 1, 1°, van het Burgerlijk Wetboek de woorden "voor eensluidend verklaard" te vervangen door "authentiek".

Het is de Raad van State niet duidelijk waarom de uitdrukking "eensluidend verklaard afschrift" niet wordt behouden en waarom wordt afgeweken van de terminologie van artikel 45, § 1, vijfde lid, van het Burgerlijk Wetboek, dat luidt als volgt :

"De in de registers ingeschreven akten, alsmede de eensluidend verklaarde en behoorlijk gezegelde afschriften daarvan, hebben bewijskracht zolang zij niet van valsheid zijn beticht."

Aansluitend behoort in de tekst van de nieuwe paragraaf 3, eerste en vierde lid, van het ontworpen artikel 64 van het Burgerlijk Wetboek, het woord "authentiek" vervangen te worden door de woorden "eensluidend verklaard".

2. In paragraaf 3, vierde lid, is er een gebrek aan overeenstemming tussen de ontworpen tekst en de memorie van toelichting, in zoverre in de ontworpen tekst sprake is van "persoonlijke redenen" terwijl in de memorie van toelichting eerder sprake is van uitzonderlijke omstandigheden (bv : een huwelijk in extremis).

Een fundamentelel bezwaar is dat, hoewel de ambtenaar van de burgerlijke stand de aanstaande echtgenoten niet kan verplichten een kopie over te leggen van de akte wanneer voldaan is aan de voorwaarden waarin voorzien wordt in paragraaf 3, het niet duidelijk is wat eraan in de weg zou staan om zulk een spontaan door de aanstaande echtgenoot om welke redenen dan ook aangeboden stuk te aanvaarden.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	Y. KREINS,	kamervoorzitter,
	J. JAUMOTTE,	staatsraden,
Mevrouw	M. BAGUET,	
de Heer	J.-C. SCHOLSEM,	assessor van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-C. VAN GEERSDAELE,	griffier.

De verslagen werden uitgebracht door de Heren A. LEFEBVRE, auditeur en G. SCOHY, adjunct-auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. JAUMOTTE.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-C. VAN GEERSDAELE

Y. KREINS